

Til

Landbruksdepartementet
Pb. 8007, Dep.
0030 Oslo

Landbruksdepartementet	
03-2997	77
14 DES 2003 ASR/AS	
Til	486

Høringsuttalelse: Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Norges Skogeierforbund viser til høringsbrev av 28.10.2003 vedrørende utkast til forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket og forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Skogeierforbundet har kun vurdert skogbruksforskriften.

Forskriften erstatter hele syv forskrifter bl.a. forskrift om tilskudd til skogkultur, bygging av skogsveier, drift i vanskelig terreng og førstegangstynning. Dette innebærer en reell forenkling og vil gi et mer oversiklig regelverk, noe Skogeierforbundet stiller seg positive til.

Skogeierforbundet støtter en økt lokal styring av de økonomiske virkemidlene innen skogbruket. I St.meld. nr. 19 (2001-2002) går regjeringen inn for at en omlegging av landbrukspolitikken fundamentert på et lokalpolitisk skjønn, vil ha de beste forutsetningene for å løse lokale utfordringer. Regjeringen følger nå opp dette innen skogsektoren. Dersom utvidet vedtaksmyndighet til kommunene skal oppleves som meningsfylt og utløse lokalt engasjement, er det imidlertid viktig at kommunene får reell frihet til å satse på tiltak de mener gir størst effekt.

Skogeierforbund vil spesielt fokusere på følgende:

- Synkende avvirkning har ført til virkesmangel for sagbruksindustrien i deler av landet
- Skogbruksforskriften bør stimulere til økt aktivitet og verdiskaping innen skognæringen
- Den varslede økte friheten til kommunene må være reell

Skogeierforbundet har følgende kommentarer til paragrafer i forslaget:

Kapittel 1 – Innledende bestemmelser

§ 1-1 Formål

Skogeierforbundet mener forskriften bør legge til rette for å motvirke synkende avvirkning ved at kommunene kan sette inn midlene der de gir best effekt. Vi foreslår derfor følgende tillegg til paragrafen:

"Kommunen avgjør selv hvilke nærings- og miljøtiltak som skal oppnå støtte det enkelte år. Over lengre tid skal kommunen likevel tilstrebe rimelig balanse mellom de ulike formålene skogkultur, veibygging, miljøtiltak i skog og andre tiltak i skogbruket".

§ 1-2 Virkeområde m.m.

Skogeierforbundet mener grensen for virkeområde kan heves fra 10 til 25 daa. Imidlertid bør det kunne gjøres unntak, jf. 2. setning i forslaget til paragraf.

Siste ledd må utformes slik at regelen ikke er til hinder for å fortsette med å gi tilskudd etterskuddsvis til godkjente skogsveianlegg som får tilskudd over flere år. Dette er en innarbeidet praksis og mange realiserte veianlegg og veier under bygging forventes å motta statstilskudd fremover. Subsidiært er det behov for overgangsregler.

Kapittel 2 – Tilskudd til skogkultur

§ 2-1 Generelt

Det er presisert at det ikke kan gis tilskudd til skogplanting. Skogeierforbundet er kjent med bakgrunnen for denne føringen, men vil likevel poengtere de uheldige virkningene for etablering av ny kvalitetsskog i hele landet, og spesielt i områder hvor skogavgiftsordningen betyr relativt lite. En forutsetning da tilskuddet til planting ble tatt bort, var at skogavgiftsordningen ble forbedret og kunne brukes mer aktivt. Imidlertid har det forbedrede skogavgiftssystemet liten effekt i mer skogsvake strøk. For Vestlandet og Nordafjells slår dette spesielt negativt ut.

Tilskudd til langsiktige investeringer har vært viktig for å bringe større sammenfall mellom privatøkonomisk og samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Oppbyggingen av skogressursene blir nå satt tilbake. Skogplantingen er redusert fra 32 mill. planter i 2002 til 21 mill. i 2003. Prognosene for 2004/05 tyder på fortsatt nedgang – trolig i størrelsesorden 10%. Lokalt vil nedgangen være enda større.

Skogeierforbundet mener kommunene bør ha anledning til fortsatt å gi tilskudd til planting. Subsidiært må ordningen beholdes i områder hvor skogavgiftsordningen betyr lite. Kommunenes rolle i landbrukspolitikken vil bli ytterligere styrket ved en slik valgfrihet.

Kapitel 3. Tilskudd til veibygging

Den foreslåtte begrensningen på maksimalt 50% tilskudd til veier er ikke tatt inn i selve forskriften, men følger av høringsbrevet hvor det varsles at dette vilkåret vil bli fastsatt i tildelingsbrevet til fylkesmennene og videre til kommunen.

Skogeierforbundet mener denne begrensningen er meget uheldig. I mange kommuner vil et godt utbygd veinett være avgjørende for å opprettholde og tom. øke avvirkingen. Særlig viktig er dette på Vestlandet. For kommuner i slike områder vil den foreslåtte begrensningen innebære at det ikke gis anledning til å sette inn midlene på de områdene hvor det trengs mest og hvor det vil gi størst effekt.

Med begrensede midler til rådighet, i kombinasjon med enkelte store veiprojekt som skal realiseres, vil det ofte være riktig å nytte størstedelen av midlene til skogsveier i et enkelt år for så å bruke midlene til andre formål i andre perioder.

Begrensningen bør derfor strykes. Subsidiært kan dette vurderes over en 5-års periode.

§ 3-1 Generelt

Skogeierforbundet er kritisk til å benytte begrepet "villmarkspregede områder" som vedtaksgrunnlag for eksempel ved avgrensning av veibygging. Såkalte "villmarkspregete områder" er definert kun etter avstandskriterium - nemlig om areal som ligger mer enn 5 km fra jernbanelinjer, veier som det går an å kjøre bil eller traktor på, eller inngrep som følge av vassdragsreguleringer og kraftproduksjon. En slik definisjon er ikke egnet til å fange opp områder som er viktige for det biologiske mangfoldet eller for friluftslivet. Definisjonen er heller ikke i samsvar med hva folk flest oppfatter som villmark. Folks villmarksopplevelse på fjellet blir ikke redusert av en traktorvei i en skogdal noen kilometer unna.

Definisjonen av "villmarkspregete områder" innebærer at alle "moderne" inngrep diskvalifiserer et område som villmark, mens tidligere tiders inngrep ikke gjør det, uansett hvor store inngrepene har vært. Eksempler på inngrep som ikke fanges opp av definisjonen er gruvedrift, avskoging, oppdyrking, bygninger, fløtningsanlegg og hesteveier. Slike inngrep kan prege landskapet i langt større grad enn bygging av en enkelt traktorvei. Etter vår oppfatning er definisjonene for "villmarkspregede" og "inngrepsfrie" områder ikke utarbeidet til den bruk de etter hvert synes å få som virkemiddel i forvaltningen og er derfor lite hensiktsmessige.

Skogeierforbundet foreslår derfor at andre avsnitt under § 3-1 tas ut av forskriften. Begrepet bør også erstattes under § 4-2 tredje avsnitt.

Kapittel 4 - Tilskudd til miljøtiltak i skog

§ 4-2 Miljøhensyn ved driftstilpasninger eller ikke-hogst

Begrepet "ikke-hogst" er et negativt ladet begrep. Skogeierforbundet foreslår at begrepet fjernes fra overskriften da det likevel ikke benyttes i selve teksten i paragrafen.

Når det gjelder bruken av begrepet "villmarkspregede områder" viser vi til avsnittet foran om paragraf 3.1

§ 4-3 Tilrettelegging for friluftsliv

Slik bestemmelsen er utformet kan den tolkes som en betydelig utvidelse av bruken av midler til generelle tilretteleggingstiltak for friluftslivet. Dette går Skogeierforbundet mot. Bruk av midler må begrenses til skogbrukstiltak som skogeiere gjennomfører for å bevare og utvikle friluftslivskvaliteter, og ikke til omfatte generell tilrettelegging for friluftslivet.

Skogeierforbundet foreslår derfor at overskriften endres til "Hensyn til friluftslivet". I siste del av bestemmelsen etter tankestreken bør dessuten "tiltak knyttet til å bevare..." erstattes med "skogbrukstiltak knyttet til å bevare...".

§ 4-4 Vilkår

Skogeierforbundet ser det som viktig at miljøkvalitetene er registrert i samsvar med etterprøvbare metoder og at disse har basis i vitenskapelig dokumenterte sammenhenger i skognaturen. Videre vil vi presisere at metodene må basere seg på systematisk registrering av livsmiljøer. Metoder basert på tilfeldig registrering av rødlistede arter og/eller miljøer bør ikke aksepteres som grunnlag for tilskudd.

Skogeierforbundet mener dette er ivaretatt gjennom det krav som er satt til metode i forskriftsutkastet, selv om kravet er formulert på en noe "mykere" måte enn tidligere.

Kapittel 5 - Tilskudd til andre tiltak i skogbruket

§ 5-1 Generelt

Skogeierforbundet er positive til prosjektrettede midler, men viser til at unntaket for taubanedrift vil være svært uheldig i mange områder i landet. Store virkesressurser i brattlendte områder kan utløses med positiv samfunnsnytte, både gjennom lokal sysselsetting og verdiskaping, og som råstoff til videre foredling. Denne negative effekten for verdiskaping og lokal sysselsetting vil slå ekstra uheldig ut i områder med liten vekst i øvrig næringsliv, og hvor transportkostnadene legges over på skogeierne i form av lavere tømmerpris (transportfradrag). Bruk av moderate summer i tilskudd vil gi store ringvirkningseffekter.

Flere veier er allerede bygget som basveier for taubanedrift hvor det er investert millionbeløp i prosjekter som forutsatte stabile rammevilkår. Slike allerede realiserte veianlegg ble bygget med forutsetning om fortsatt tilskudd til drift i vanskelig terreng.

Dersom miljøhensyn er hovedgrunnen for å foreslå avvikling av tilskudd til slik driftsform, mener vi dette bygger på unyanserte vurderinger. Skog i hellende terreng innehar ikke automatisk større miljøverdier enn skog i flattere terreng. Dessuten vil praktisering av Levende Skog standardene ivareta relevante miljøhensyn på en tilfredsstillende måte, uavhengig av topografi.

Skogeierforbundet viser også til Næringskomiteens behandling av forslaget til statsbudsjettet for 2004 (Budsjett-Innst.S.nr.8) hvor komiteen uttaler: "... at uttak av tømmer er bekymringsmessig lavt..." og "Flertallet ber departementet vurdere virkemidler for å stimulere til økt uttak av tømmer".

Fortsatt tilskudd til taubanedrift vil medvirke til at avvirkingen kan opprettholdes og tom. økes i flere områder.

Skogeierforbundet mener derfor det fortsatt bør være adgang til å gi tilskudd til taubanedrift.

§ 5-2 Skogsdrift med hest

Omfanget av skogsdrift med hest er svært lite. Det er derfor tvilsomt om driftsformen bør løftes frem i en egen paragraf. Skogeierforbundet foreslår at formålet heller legges inn under § 5-1 i kategori sammen med "andre tiltak".

Kapittel 6 – Søknad og saksbehandlingm.m.

§ 6-1 Søknad og saksbehandling

I forslag til tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket er det presisert at retningslinjene for prioritering av søknader skal utarbeides i dialog med næringsorganisasjonene lokalt. Dette prinsippet bør også forankres i skogbruksforskriften, slik at det lokale engasjementet blir stimulert og videreutviklet.

Avslutning

Kommunenes prioriteringer etter lokale strategiplaner som skal utarbeides vil variere mye. Jo friere handlingsrom desto mer inspirerende og engasjerende blir arbeidet. Lokal forvaltning av tilskuddsmidlene kan bidra til å vitalisere næringen, forutsatt at kommunene gis handlingsrommet de selv mener det er behov for. Skogeierforbundet foreslår derfor at kommunene nå får full og reell frihet over midlene som skal benyttes til skogbruksformål. Om det skulle være svakheter ved en slik ordning vil en kunne vurdere gjennom en evaluering om to – tre år.

Med hilsen
NORGES SKOGEIERFORBUND

Inge Fjalestad

Bjørn Lauritzen